

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

Безпекові інститути в Україні

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Політологія»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 30 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 ____

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Безпекові інститути в Україні
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
Е-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальний курс «Безпекові інститути в Україні» є спрямований на набуття знань щодо основних структур, органів та інститутів у галузі безпеки і оборони; концептуальних засад державної політики у сфері національної безпеки і оборони України; основ безпекової політики держави; сутності та змісту державного управління у сфері національної безпеки; теоретичних основ оборони держави; теоретичних основ воєнної стратегії; принципів та механізмів реалізації державної політики у сфері оборони; теоретичних основ оперативного мистецтва; теоретичних основ забезпечення проведення оборонної політики. Актуальність вивчення дисципліни визначається також сучасною складною геополітичною ситуацією у світі, спричиненою повномасштабною агресією росії проти України. У зв'язку з цим суттєво зріс запит на ефективність діяльності безпекових інститутів України в умовах воєнного стану.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпекові інститути в Україні» є особливості функціонування безпекових інститутів України, які формують основні засади та чинники розвитку системи національної безпеки на сучасному етапі становлення українського суспільства, зокрема в умовах воєнного стану. Завдання навчальної дисципліни – надати слухачам систематизовані теоретичні знання та уміння щодо фундаментальних основ у сфері оборони України; -оволодіння широким спектром знань з правового, політичного, теоретичного і практичного вимірів структури та функціонування ключових безпекових органів та установ України.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> Знання предметної області та розуміння професійної діяльності; -здатність спілкуватися іноземною мовою; -здатність бути критичним і самокритичним; -здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); -здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; -здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; -здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,	

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

.....

Фахові компетентності:

- здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат навчального предмету;
- визначати напрями реформ, управляти реалізацією проєктів і програм міжнародного та національного характеру, пов'язаних з питаннями безпеки державного кордону в контексті забезпечення національної безпеки відповідно до стандартів НАТО;
- розуміти основи та законодавство України з питань забезпечення національної безпеки держави в різних сферах; повноваження, функції та завдання суб'єктів забезпечення безпеки та оборони в різних режимах та умовах функціонування;
- розуміти основи воєнної стратегії, застосування Збройних Сил України;
- здатність аналізувати безпековий вимір публічної політики на місцевому, національному та наднаціональному рівнях;
- здатність класифікувати безпекові інститути України;
- здатність використовувати на практиці набуті знання при написанні курсових та дипломних робіт, проведенні науково-дослідної роботи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

**Ознаки навчальної
дисципліни**

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	052 Політологія	IV	Вибірковий

**Тематика навчальної
дисципліни**

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Безпекові інститути: зміст поняття, види, функції	2		8
Тема 2. Безпекові інститути України: становлення, типологія та правові основи функціонування	2	2	8
Тема 3. Міністерство оборони та Збройні сили в системі безпекових інститутів України	2	2	6
Тема 4. МВС, Національна гвардія та Національна поліція як безпекові структури	2	2	6
Тема 5. СБУ, Служба зовнішньої розвідки та Головне	2	2	6

управління розвідки в системі національної безпеки України				
Тема 6. Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державна служба транспорту та Державна міграційна служба в системі національної безпеки України		2	2	6
Тема 7. Державна прикордонна служба та Управління державної охорони в системі національної безпеки України			2	6
Тема 8. Інститут глави держави в системі безпекових структур України			2	6
Тема 9. РНБО як безпекова інституція України			4	8
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100-бальна шкала оцінювання Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів: 1) лекції-5 балів 2) усні відповіді на семінарських заняттях – 60 балів; 3) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 15 балів; 4) тестова контрольна робота – 15 балів 5) КСР-5 балів Загальна кількість – <i>100 балів</i> . Підсумковий контроль – залік.			
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали (максимум 15 балів) впливають на виставлення підсумкової оцінки. Письмова контрольна робота виконується виконується на останньому семінарському занятті. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження передбаченого навчальним планом з даної дисципліни. Реферативна робота виконується у друкованому форматі на аркушах А – 4. Обсяг - 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 5 балами; обґрунтоване розкриття теми – 4 бали; неповне розкриття теми 3 бали; високий рівень компілятивності – 2 бали; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету – 0 – 1 бал. Враховується також: -складність обраної теми; -зміст, теоретичне узагальнення, обґрунтованість висновків; -кількість використаних джерел і літератури;			

	-рівень знань з досліджуваної теми.
Семінарські заняття	Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -60).
Умови допуску до підсумкового контролю	Якісне виконання: 1) тематики семінарських занять. Для цього необхідно якісно готувати конспекти семінарських занять. 2) індивідуальне завдання Виконання реферативного завдання передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи. 3) виконання контрольної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамен) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» .
Підсумковий контроль	Залікова контрольна робота
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної. Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшета чи іншого мобільного пристрою під час опитування виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки академічної недоброчесності(списування), викладач пропонує студентів (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

Відвідування занять

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує початковий план у строгой відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- . Закон України «Про національну безпеку України».
- 1.2. Закон України «Про оборону України».
- 1.3. Закон України «Про організацію оборонного планування».
- 1.4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану».
- 1.5. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану».
- 1.6. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».
- 1.7. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України».
- 1.8. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави».
- 1.9. Закон України «Про Збройні сили України».
- 1.10. Закон України «Про реформування Збройних сил України».
- 1.11. Закон України «Про міжнародні договори України».
- 1.12. Закон України «Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України». 1.13. Закон України «Про Національну поліцію».
- 1.14. Закон України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України».
- 1.15. Закон України «Про боротьбу з тероризмом».
- 1.16. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
- 1.17. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу».
- 1.18. Закон України «Про правонаступництво України».
- 1.19. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 березня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України».
- 1.20. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки і оборони України».
- Указ Президента України від 24 вересня 2015 року N 555/2015 «Про затвердження рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України».
- 1.22. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України».
- 1.23. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України».
- 1.24. Воєнна Доктрина України
- 1.25. Стратегія Національної Безпеки України.
- 1.26. Стратегічний оборонний бюлетень України на період до 2015 року. – Київ: Аванпост-прім, 2013. – 122 2.

Основна

- 2.1. Основи воєнної безпеки держави: підруч. / Ю. В. Пунда, В. П. Грищенко, П. М. Грицай та ін. –

- К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2017. – 204 с. 28
- 2.2. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підручник / О.П. Дузь – Крятченко, Ю.В. Пунда, В.П. Грищенко та ін.; 3 – е вид., переб. І доп. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 620 с.
- 2.3. Теоретичні основи загальних положень, підготовки і ведення оборонної операції оперативного угруповання військ (сил) / Київ – 2010 рік – Інв.2029-в.
- 2.4. Оперативні (бойові) можливості військ (сил) оперативного командування / Київ – 2016 рік – Інв.2088-в.
- 2.5. Наступальна (контрнаступальна) операція оперативного командування / Київ – 2016 рік. Інв.2089-в.
- 2.6. Оперативне розгортання військ (сил) оперативного угруповання військ (ОК) – 2010 рік. Інв. 2090-в
- 2.7. Золотов В.П. Райони ведення бойових дій. –Х.: Видавництво НАПВУ. 2000. – 86с.
- 2.8. Основи підготовки і ведення операцій ЗС України. ч. II. – К.: 1995. – 423 с.
- 2.9. Радецький В. Г., Дузь-Крятченко О.П., Воробйов В.М. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави. Підручник. – Київ: видання НУОУ, 2009 – 596 с.
- 2.10. Бринцев В. В. Державне управління: питання теорії і практики у воєнній сфері в Україні: навч. посіб. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2017. – 176 с.
- 2.11. Призначення, завдання, навчальна організаційно-штатна структура та бойові можливості омбр основних сил оборони і корпусу швидкого реагування. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002.– 104 с. Інв. 1763 - в

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач: *Москалюк М. Ф., доцент кафедри політології*